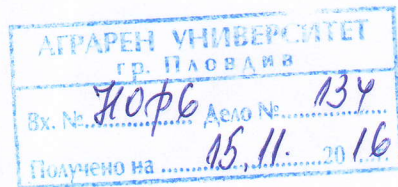

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен **“доктор”** по: област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина ;професионално направление: 6.2 Растителна защита, научната специалност Растителна защита (Хербология)

Автор на дисертационния труд: Мариян Янев Янев

Редовен докторант към катедра „Земеделие и хербология” при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд: „ Обследване разпространението по тютюна на видове от род (*Phelipanche* (*Orobanche*) spp.) и проучване на нови възможности за борба с паразита „

Рецензент: доц .д-р Ганка Станчева Баева - ИПАЗР „ Н. Пушкиров „ София, професионално направление 6.2. Растителна защита ; научна специалност: Растителна защита (Хербология)

определена за член на научното жури със заповед № РД-16-723/2.09.2016 год. от Ректора на АУ.

1. Актуалност на проблема.

Синята китка (*Orobanche* spp.) е висш цветен коренов паразит, който причинява сериозни вреди по полските и зеленчукови култури по целия свят. Той е в състояние многократно да намали добива или напълно да унищожи културата в зависимост от степента на нападение. Голямата физиологическа активност на синята китка силно нарушава физиологическите процеси на гостоприемника и го лишава от вода, минерални вещества и въглехидрати, причинявайки стрес и увяхване на гостоприемника . Паразита произвежда огромно количество семена, които запазват жизнеспособност в почвата за повече от 10 години. Тяхното физиологично взаимодействие с растението-гостоприемник са най-голямата пречка, която ограничава разработването на успешни мерки за борба. Щетите причинени от паразита водят до загуба на добива от 5 до 100 %. Практическо значение имат *Orobanche ramosa*, *Orobanche mutelli*, *Orobanche cumana*.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Поставените в настоящия дисертационен труд задачи, методи на изследване, изпълнението и анализирането на получените резултати са прецизно подредени и оформени.

Целта на дисертационната работа е да се проучи разпространението на видовете от род *Orobanche* и да се предложат нови възможности за борба с паразита.

За реализиране на поставената цел е проучено разпространението и степента на зараза от синя китка в площи с ориенталски и едрolistен тютюн в Южна България, отглеждан при различни агроекологични условия и агротехника; установена е биологичната ефикасност на почвени и листни хербициди за борба срещу синята китка по тютюна; проучено е влиянието на хербицидите върху технологичното качество на тютюн сорт Пловдив, а също и влиянието на почвените хербициди върху почвената микрофлора; установено е влиянието на проучваните почвени и листни хербициди върху физиологичните реакции на тютюна.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният труд е написан на 160 стандартни страници и включва 58 таблици, 12 фигури и 11 цветни фотоса. Литературната справка обхваща 323 източника, като 72 са на кирилица и 251 на латиница. Уводът е добре разработен и показва, че темата на дисертацията е актуална и има голямо практическо значение.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Дисертацията отговаря на изискванията и включва заглавна страница, увод, литературна справка, цел, задачи, материал и метод, метеорологични условия по време на проучването, резултати от изследванията със съответните анализи и статистическа обработка на данните, списък на приложената литература, формулирани са 16 извода, които добре отразяват резултатите от извършените изследвания.

През периода на проучването е извършено картиране на 4045 дка при 7 различни сорта тютюн в 34 землища в 10 общини на Южна България. От направеното обследване е установено, че по тютюна паразитират видовете *Orobanche ramosa* L., *Orobanche mutelii* Sch. За първи път у нас по тютюна са открити паразитни растения от род *Orobanche*, идентифицирани като *Orobanche nana* (Reuter) Noë ex G. Beck.

Извършена е ботаническа идентификация на видовете от род *Orobanche*. Доказана е значителна положителна корелационна зависимост между *O. ramosa*, *O. mutelii* и *O. nana* по отношение височината на горния епидермис. Установена е значителна до висока отрицателна корелация между тези видове относно височината на долния епидермис, общата дебелина на мезофила и дебелината на листната пластина.

Проучена е биологическата ефикасност на хербицидите: бенефин, бутизан, бутизан S, гоал 2Е, дуал голд 960 ЕК, пледж 50 ВП, пулсар 40, уинг П.

Проведени са два опита :

- **опит с почвени хербициди и имазамокс при ориенталски тютюн сорт Пловдив 7.**
Представените данни показват, че съдържанието на никотин в тютюн, сорт Пловдив 7, третиран с почвени хербициди и имазамокс от втора класа е с референтни стойности при варианта с бенефин и стопанската контрола. При останалите хербициди – метазахлор, оксифлуорфен, s-метолахлор, флумиоксазин, диметенамид + пендиметалин и имазамокс количеството му е над препоръчителния интервал. Съдържанието на пепели във всички варианти от втора класа тютюн, с изключение на бенефин е с референтни стойности.

- **опит с глифозат третиран при ориенталски тютюн сорт Пловдив 7.**

Третирането е извършено акропетално и базипетално. Потвърждават се резултатите от предходни проучвания, че двукратното базипетално третиране с глифозат в различни дози, проявява много добра биологична ефикасност спрямо смесената зараза с *Orobanche ramosa* L. и *Orobanche mutelii* Sch. Това води до доказано учеличение на добива от тютюн.

- определено е влиянието на почвени и листни хербициди върху технологическото качество на тютюна.

- направен е микробиологичен анализ на почвените хербициди върху активно развиващи се групи микроорганизми в почвата.

- установен е положителен ефект на приложените почвени хербициди върху листния газов обмен на тютюневите растения през отделните години.

5. Приноси на дисертационния труд.

Формулираните приноси са добре обосновани и отразяват получените данни. Посочените научни приноси дават възможност да се обогатят познанията относно нови възможности за ефективна борба срещу синята китка по тютюна. Научните приноси са с оригинален и потвърдителен характер.

На основата на получените резултати и приноси е добре да се оформят конкретни препоръки за практиката с цел оптимизиране борбата срещу синята китка по тютюна. Това би допринесло за по-доброто реализиране на приложния характер на проведените изследвания.

При писането на дисертационната работа са допуснати някои грешки от технически и граматически характер, които не намаляват стойността на извършената научно-изследователска дейност.

7. Публикувани статии и цитирания.

По темата на има три публикации, които са част от резултатите получени при разработване на дисертационната работа. В една от статиите докторантът е на първо място. Статиите са публикувани в сп. Растениевъдни науки, Научни трудове на АУ и Turkish Journal of Agricultural and Natural Sciences.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторанта, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на **Мариян Янев Янев** образователната и научна степен "**доктор**" по научната специалност Растителна защита (Хербология)

Дата: 10.11.2016 г.....
гр. Пловдив

ИЗГОТВИЛ
СТАНОВИЩЕТО:
(*проф. д-р Г. Бабва*)